

jag hoppas att Regeringen, som eger största sakkännedom, benäget tager ärendet om hand och vill derföre endast föreslå:

att Riksdagen beslutar aflåtande af en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om att Regeringen täcktes låta utarbета och för kommande Riksdag framlägga ett fullständigt förslag till reorganisation af Statens embets- och tjenstemannabefattningar, i syfte att förminska antalet och derigenom, så vidt möjligt är, förminska Statens utgifter samt förenkling vid ärendenas behandling i embetsverken. Härför nödiga medel torde ock af Riksdagen anvisas.

Hvad jag här ofvan i största korthet andragit, vågar jag hoppas tages under benäget öfvervägande, då jag är öfvertygad att det syftar till det allmännas bästa och vårt statsskicks utveckling.

Om remiss af denna min motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 24 Januari 1870.

Gustaf Jonsson,

Ledamot af Riksdagens Andra Kammare för
Stranda och Norra Möre härader af
Calmar län.

Uti ofvanstående motion instämma äfven vi

F. Pettersson, *J. Jonasson,* *P. M. Gunnarson,* *P. M. Johansson,*
Riksdagsfullmäktig från från Calmar län. Riksdagsman från Calmar län. Riksdagsman från Calmar län.
Calmar län.

N:o 16.

Af Herr L Kinmanson: Angående upphörande af fängelse vid vatten och bröd såsom särskild straff-art.

Uti gällande strafflag förekommer ett slag af bestraffning, eller fängelse vid vatten och bröd, hvars utbytande emot fängelse utan dy-

likt tillägg synes vara påkalladt. Vid förra riksdagen gjorde jag en framställning i detta syfte, men min motion blef icke af Lag-Utskottet hänskjuten till Riksdagens bedömande, och jag får därför nu förnya densamma.

Jag tillåter mig först åberopa hvad den förra motionen innehåller angående användandet af de nämnda bestraffningssätten före tiden för strafflagens utfärdande samt angående åsigtterna härutinnan hos de tvänne komitéer, Lagkommissionen och Lagberedningen, som varit tillsatta för att afgifva förslag till förbättrad brottmålslagstiftning. Deraf visar sig, att grundsatsen att böter icke borde, vid saknad tillgång, förvandlas till annat slag af fängelse, än det af lindrigaste beskaffenhet, blifvit af de båda komitéerna förordad, och att den äfven finnes, hvad beträffar böter för mindre öfverträdelse, uttryckt i de före år 1865 gällande lagstadganden. Det är således icke i öfverensstämmelse med en sådan grundsats som 1864 års strafflag, jemförd med Kongl. Förordningen den 16 Februari samma år, förkastar användandet af enkelt fängelse såsom förvandlingsstraff och i stället antager fängelse vid vatten och bröd. Deri påbjudes, att den, som är fälld till böter, hvilka han ej förmår fullt gälda, skall, enligt uppgjord tariff, hållas under motsvarande tid i fängelse och vid nedsatt kost af vatten och bröd (två marker mjukt bröd i dygnet) ej under tre och ej öfver tjugo dagar.

Den åberopade motionen redogör tillika för lagstiftningen i förevarande hänseende inom *Norge* och *Danmark*, uti hvilka länder fängelse vid vatten och bröd, som der förekommer såsom bestraffning för vissa gröfre brott, väl begagnas äfven såsom förvandlingsstraff, men endast *vilkorligen* såsom beroende på särskild pröfning eller af den bötfälldes val, och med iakttagande derjemte af vissa uppskofsdagar vid verkställandet. Detta försvårade bestraffningssätt har åter blifvit alldeles utslutet ur *Preussens* allmänna brottmålslagstiftning och det återfinnes icke heller såsom särskild straff-art i *Frankrikes* och *Englands* lagar.

Redan denna korta öfversigt lemna tillfälle till de iakttagelser, att bestraffningen med fängelse vid vatten och bröd mest bibehållit sig inom de nordliga länderna: att bland de anförda stater, inom hvilka sådant fängelsestraff ännu användes, Sverige ensamt fastställt detsamma såsom *ovilkorligt* förvandlingsstraff, då tillgång till ådömda böter saknas: samt att *der* ensamt blifvit förutsatt, att detta straff i allmänhet kan verkställas utan våda för den dömdes helsa och utan inskjutande af vissa uppskofsdagar, hvarunder vanlig kost fången tilldelas.

Allt detta antyder, att straffet af fängelse vid vatten och bröd, såsom förvandlingsstraff i stället för böter, icke längre kan anses till-

höra vår tid, samt att Sverige bör lemna sin i detta hänseende intagna ställning. Emot fortsatt begagnande af ett sådant förvandlingsstraff kan också erinras, att detsamma är att hänföra, om än i någon mindre mån, till de allt mera försvinnande straff, som åsyfta att omedelbart tillfoga kroppsligt ondt. Derigenom att vatten- och brödstraffet bibehållits i den Svenska strafflagen har tillika uppkommit den väsendtliga inkonsequens, att detta bestraffningssätt, ehuru ämnadt blott att motsvara den minsta straffpåföljd, som i lagen bestämmes, eller böter, likväl är af svårare art än det som tillämpas med afseende å vissa urbota brott, för hvilka straffet blifvit bestämdt till fängelse utan all skärpning. Enär sålunda ringaste öfverträdelse eller förseelse måste ådraga den obemedlade bötfälde fängelse vid vatten och bröd, antager straffet härigenom en stränghet, som icke uppväges hvarken af förseelsens beskaffenhet eller af den därför ålagda påföljd, som skolat inträda, om ej den dömdes medellöshet mellankommit; och på sådant sätt förstoras den skillnad, som företer sig emellan lika felaktiga af olika förmögenhetsvilkor, enär bötesbeloppets utgifvande är för den bemedlade af föga betydighet, medan bötesfälld, som saknar tillgång, nödgas undergå fängelsestraff icke af den mildare art, som kan omedelbart ådömas för svårare öfverträdelse, utan skärpt genom födans inskränkande till vatten och bröd. Denna orättvisa framstår synnerligen vid förvandling af de ringaste bötesbeloppen, då vatten- och brödstraffet icke må bestämmas lägre än till tre dygn, en tidsrymd, hvilken genom sin längd obilligt försvårar det ändock till sin art hårda straffet. Uti andra länder finnes den minsta tiden för fängelsestraff utan all skärpning vara utsatt till endast ett dygn eller till endast tolf timmar.

Likväl har användandet af fängelse vid vatten och bröd, såsom förvandlingsstraff, sin förklaringsgrund i syftmålet att genom fängelsets skärpning förkorta tiden för dess varaktighet och undvika att under alltför lång tid beröfva den bötfälde sin frihet. Men häremot kan invändas dels att, om förvandlingsstraffet förbytes till enkelt fängelse, en dervid i fängelsetiden stadgad lämplig tillökning, behöflig blott med hänsigt till böter utöfver något visst ringare belopp, skulle i och för sig betyda mindre, än kortare tids fängelse vid vatten och bröd, hvilken bestraffning, tillförene betraktad såsom i viss mån vanärande, icke heller torde kunna aflägga denna sin egenskap; dels äfven att förmånen för den obemedlade bötfälde att, genom undergående af det skärpta fängelset, kunna förr återvinna friheten och tillfället till arbete, är mycket tvifvelaktig, emedan den nedsatta kosten visserligen torde hafva en ganska menlig inverkan på arbetskraften. Man må dessutom numera

med fog antaga, att förlusten af personlig frihet såsom påföljd, då tillgång saknas till ådömda böter, skall uppskattas nog för att ej behöfva något försvårande straff-tillägg, eller om det härvid nu påbudna borttages, för att icke, i afseende endast å något större bötesbelopp, fordra betydligare tillökning i tiden för förvandlingsstraffets undergående.

Ifrågavarande föreskrifter uti gällande strafflag hafva möjligen såsom öfvergångsstadganden varit nödiga, men en sådan deras bestämelse är då redan uppfylld; och de skola kunna ersättas af andra lämpligare påbud utan afbidan på en kommande tid, som icke har att härtutinnan gifva annan erfarenhet än den redan vunna. Att med det nu stadgade förvandlingsstraffet afsetts endast en öfvergång till något annat, synes åtminstone sannolikt deraf, att detsamma icke blifvit konsekvent genomfördt, i det att böter för vissa förbrytelser, såsom emot lotteriförbud, tullstadgan, lotsreglementet m. m., i afseende hvarå äldre förvandlingstariffer finnas särskildt uppgjorda, fortfarande skola utbytas icke till fängelse vid vatten och bröd, utan till enkelt fängelse, om den sakfalle ej förmår böterna gälda.

Slutligen må anföras en åsigt, som inom detta område torde böra tillerkännas en inverkan betydelse, eller den att, så länge mindre förseelser kunna med hårdhet blifva bestraffade, någon väsendtlig för mildring i strafflagarnes stadganden rörande svårare förbrytelser icke skall till samhällets fulla båtnad kunna vidtagas. Då likväl, såsom äfven Riksdagens förhandlingar till en del utmärka, klagan försports deröfver, att strafflagen ännu i vissa fall stadgar alltför hårda straff, synes en reform i detta hänseende bäst förberedas derigenom, att lagen sjelf, medelst sina bestämmelser angående ansvar för mindre öfverträdelser, söker att främja den föreställning om straff, som möjliggör att äfven ett ringa sådant kan innefatta full försoning. Men det finnes då ingen anledning uppskjuta de första åtgärderna för att inom den del af brottmålslagstiftningen, som är föremål för denna motion, åstadkomma en på sådan åsigt grundad förändring.

I öfverensstämmelse härmed får jag hemställa:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse, dels uttala sin åsigt derom, att fängelse vid vatten och bröd bör, såsom straff i stället för ådömda böter, till hvilkas fulla gäldande tillgång saknas, upphöra och emot annat fängelse utbytas, dels tillika i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för en blifvande Riksdag framlägga förslag till de ändringar i gällande strafflag, som till följd utaf afskaffan-

det af fängelse vid vatten och bröd såsom särskild straff-art varda erforderliga.

Stockholm den 24 Januari 1870.

L. Kinnmanson.

N:o 17.

Af Herr J. W. Lundquist: Om upphäfvande af den å artikeln sill nu utgående tull.

Vid ett flyktigt genomseende af gällande tulltaxa har det fäst min uppmärksamhet, att artikeln sill, som företrädesvis utgör den mindre bemedlades kost, är belagd med tull, då deremot hummer, ostron och vindrufvor, hvilkas njutande blott kan falla på den rika vallustingens lott, äro tullfria. — Under åren 1864—1868 har, enligt statistiska uppgifter, årligen i medeltal införts i landet 921,158 kubikfot sill, dragande en tull af 53,443 R:dr 80 öre, en summa i sanning för hög att af den obemedlade arbetsklassen nästan ensamt erläggas, då det nemligen är faktiskt, att sill blott undantagsvis framställes på den bemedlades och rikets bord.

Jag erkänner villigt att en inkomst å nyssnämnda 53,443 R:dr för vårt af skulder nedtryckta land ingalunda är en obetydlighet, men jag tror dock att genom en klok besparing vid statsregleringens genomgående, derest till och med de af mig nämnda nu tullfria artiklarne hummer, ostron och vindrufvor skulle rättmätigt anses kunna draga den af artikeln sill nu utgående tull, man lätt skall vara i tillfälle hålla landet skadeslöst för nämnda belopp, hvilket nu, fast småningom, årligen utpressas af dem, som bära minsta inkomsten, men största försakelsen.

Utan